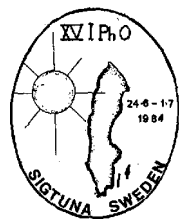

Az ez évi Nemzetközi Fizikai Diákolimpiát Svédországban rendezték meg 1984. június 24. és július 1. között. A rendezvények többsége a Stockholm közelében levő Sigtuna városka középiskolájában zajlott le.

A versenyt a Svéd Fizikai Társulat és a Svéd Nemzeti Oktatási Bizottság szervezte, költségeihez az Oktatási Minisztériumon kívül több iparvállalat is hozzájárult. Az olimpián részt vevő országok száma 18-ra emelkedett. Ausztria, Bulgária, Csehszlovákia, Finnország, Hollandia, Jugoszlávia, Kuba, Lengyelország, Magyarország, a Német Demokratikus Köztársaság, a Német Szövetségi Köztársaság, Románia, Svédország, Szovjetunió és Vietnám versenyzői mellett most először vettek részt az olimpián Izland, Nagy-Britannia és Norvégia versenyzői. Kanada és Kína egy-egy megfigyelőt küldött. A múlt évi olimpia résztvevői közül Franciaország maradt távol. Valamennyi ország 5 fős versenycsapatot küldhetett. A magyar csapat tagjait *dr. Takács László* és *Szép Jenő*, a csapat vezetői választották ki. A kiválogatásnál figyelembe vették a tanulók országos fizikaversenyeken és a KML Fizika Rovatának pontversenyén elért eredményeit, valamint az ELTE TTK-n rendezett válogatóversenyeken nyújtott teljesítményüket. Hat kiválasztott tanuló részére az esztergomi Hell József Károly Szakközépiskolában a csapat vezetői egyhetes felkészítő tábort tartottak.

Az olimpiai csapat tagjai a következő tanulók lettek:

Frigó József (Pécs, Nagy Lajos Gimnázium, IV. o. t.)

Csillag Péter (Budapest, Landler Jenő Szakközépiskola, IV. o. t.)

Fáth Gábor (Budapest, Fazekas Mihály Gyakorló Gimnázium, IV. o. t.)

Erdős László (Budapest, Berzsenyi Dániel Gimnázium, IV. o. t.)

Fodor Gyula (Budapest, Móricz Zsigmond Gimnázium, IV. o. t.)

A felkészülés során a csapat tagjaival lényegében egyező teljesítményt nyújtott *Kovács Tamás* (Debrecen, KLTE Gyak. Gimnázium, IV. o. t.), a csapat tartalék tagja.

Az olimpia első napján a rendezők a Sigtuna közelében levő Skokloster várába szerveztek egy kirándulást.

Június 25-én Sigtuna történelmi emlékeivel ismerkedtek meg a résztvevők, többek közt megnézték a világ legkisebb városházát. A délutáni megnyitó ünnepségen Lena Hjelm-Wallén oktatási miniszter üdvözölte a résztvevőket. A versenybizottság elnöke Bengt EY Svensson, a Svéd Fizikai Társulat elnöke volt.

Az elméleti versenyre a rendező ország egy könnyebb és két igen nehéz feladatot javasolt az optika, a mechanika és az elektromosságtan témaköréből. A versenybizottság mindhárom feladatot elfogadta. (A feladatokat megoldásukkal együtt a novemberi számunkban közöljük.) A három példát a versenyzők 5 óra alatt oldhatták meg. A megoldásnál nem programozható számológépet használhattak.

A verseny napján az olimpia résztvevői Stockholmban a Södra Színházban Donizetti: Viva la Mama című vígoperáját láthatták.

Másnap, az elméleti és a kísérleti versenynap közti pihenőnapon stockholmi városnézés volt a program. Megnéztük a Wasa hajót, amely 1628-ban süllyedt el és csak 1961-ben sikerült felszínre hozni, majd a Királyi Palota előtti őrségváltást. Nagy élmény volt az a fogadás, amit a Városházán az olimpia résztvevőinek tiszteletére adtak. Itt Stockholm polgármestere köszöntötte a megjelenteket.

A kísérleti fordulón ez évben két feladatot kellett megoldaniuk a versenyzőknek 2–2 óra alatt. A mérésekhez minden tanulónak rendelkezésére állt egy kétsugaras oszcilloszkóp, illetve egy lézer.

A verseny utáni napon hajókirándulást szerveztek Ängsö-szigetre, Svédország egyik Nemzeti Parkjába, ahol a svéd táj szépségeiben gyönyörködhattunk. Este a tanulók a Stockholmban levő Skanzent nézték meg.

Június 30-án érdekes szakmai esemény volt az uppsalai Gustaf Werner Intézet megtekintése, ahol az épülő szinkrociklotront láthattuk.

Délután került sor a záróünnepségre, amelyen Kai Siegbahn, Nobel-díjas svéd fizikus mondott beszédet. A díjakat a verseny házigazdái, Bengt EY Svensson és Lars Silverberg adták át. A versenyen elérhető maximális pontszám 50 pont volt. A legjobb teljesítményt 43 ponttal egy holland és egy román versenyző nyújtotta. Első díjat kaptak azok a tanulók, akik legalább 38 pontot értek el. Második díjat nyertek azok, akiknek összpontszáma 33 és 37 pont között, harmadik díjat pedig azok, akiknek összpontszáma 27 és 32 pont között volt. 21 és 26 pont közötti eredményre dicséretet kaptak. Ezek alapján 9 első, 5 második, 16 harmadik díjat és 17 dicséretet adtak ki. A díjak különböző méretű svéd magnós rádiók voltak. A magyar csapat tagjai közül *Csillag Péter* 38 ponttal első díjat, *Frigó József* 31,5 ponttal, *Fáth Gábor* 30 ponttal és *Erdős László* 29,5 ponttal harmadik díjat, *Fodor Gyula* 24 ponttal dicséretet kapott. A csapat teljesítményével teljes mértékben elégedettek lehetünk. Ehhez hasonló szép eredményt utoljára 1975-ben az NDK-ban ért el a magyar csapat.

Az olimpián részt vevő országok eredményét az alábbi táblázat foglalja össze:

Ország	Összpontszám	I. díj	II. díj	III. díj	Dicséret
Szovjet unió	190	3	2	–	–
Románia	181,5	3	–	2	–
Magyarország	153	1	–	3	1
NSZK	151,5	–	2	2	1
Csehszlovákia	143	1	–	1	3
Hollandia	139,5	1	–	1	3
Bulgária	134	–	1	2	1
NDK	122	–	–	2	1
Lengyelország	111	–	–	1	2
Nagy-Britannia (4 versenyző)	97	–	–	2	1
Svédország	94	–	–	–	1
Jugoszlávia	92	–	–	–	1
Ausztria	87,5	–	–	–	1
Norvégia	75,5	–	–	–	–
Finnország	62,5	–	–	–	1
Vietnam (3 versenyző)	44,5	–	–	–	–
Kuba (4 versenyző)	42,5	–	–	–	–
Izland (2 versenyző)	34	–	–	–	–

A záróünnepség végén Draskó Grujić, a jugoszláv csapat vezetője bejelentette, hogy a XVI. Nemzetközi Fizikai Diákolimpiát 1985. június 23. és június 30. között Jugoszláviában, Portorožban rendezik meg. Az olimpia előzetes programját valamennyi ország megkapta.

A XV. Nemzetközi Fizikai Diákolimpia utolsó eseménye a bankett volt. Az olimpián mindvégig baráti, jó hangulat uralkodott. A szokásosnál rövidebb időtartam miatt azonban az olimpia a versenyzők és vezetők részére igen fárasztó volt.

Az olimpiának az öt megillető nagy jelentőséget tulajdonítottak Svédországban. Ezt igazolja a fentebb felsorolt neves személyiségek jelenléte, valamint az olimpia ideje alatt a napilapokban megjelent és a rádióban elhangzott részletes beszámolók.